

Fòrum de Museus (format virtual)

Aportacions al debat

Fase 0: temes a tractar

Jordi Abella. 25 de gener de 2019

Continuant amb la reivindicació dels museus com a espais socials, m'agradaria posar damunt la taula un nou tema que crec que encara té poc recorregut i presència en els museus catalans (tot i que ja existeixen interessants experiències). Es tracta del paper que podem jugar els museus com a espais de reflexió, debat, i acció amb els migrants i els nou arribats al nostre país. Més enllà d'una certa política comuna d'obrir les portes de les nostres exposicions i activitats a aquests col·lectius, trobo a faltar projectes més reivindicatius, compromesos, organitzats i dissenyats conjuntament amb els col·lectius. Davant del drama humà que estem vivint a Europa i al món, i al que sembla que malauradament ja ens hem acostumat, trobo que els museus estem massa callats i asèptics. Potser estaria bé crear una taula de treball per debatre i cercar estratègies de treball i finançament per desenvolupar projectes en aquest àmbit en clau de país. El marc del Fòrum dels Museus pot ser un bon punt de partida?

Esther Font. 25 de gener de 2019

Benvolguts, trobo molt interessants les línies de debat que han sortit fins ara, però trobo a faltar un tema de base, que si bé va lligat a la situació professional, crec que és previ a la mateixa i que seria definir l'estructura dels museus i la formació tant dels futurs professionals dels museus com la formació contínua dels mateixos.

Avui dia encara arrosseguem estructures arcaiques tant d'organització com de gestió dels museus. A banda de la direcció i l'administració, la figura del conservador és potser la més coneguda, després potser el personal de difusió, activitats, exposicions i/o educació, públics, mediadors del patrimoni, comunicadors.... Però ens oblidem de la pròpia casuística i diversitat dels museus d'avui dia, on cal un ventall de professionals molt més divers, especialitzat i transversal alhora. Així com repassar les velles concepcions i estructures decimonòniques presents encara en alguns museus i centres. Des de diferents sectors també fa anys que van apareixent cursos, màsters, jornades, i en diferents formats: presencials, on line... i organitzats per persones de tot tipus, i amb més o menys coneixements i experiència i també més o menys "professionalitat".

En la majoria segueixen amb les estructures funcionals de sempre, amb poc aprofundiment als temes realment necessaris per a la formació dels nous professionals amb els reptes que s'han d'assolir (que surten molts d'ells en els altres debats), i sobretot manca algun organisme que realment endreci una mica, dignifiqui i professionalitzi o si més no, posi damunt la taula les necessitats formatives reals de les persones que treballen i volen treballar en museus, science centers, llocs d'interès patrimonial, centres d'interpretació...

Pere Izquierdo i Tugas. 24 de gener de 2019

Us adjunto aquí el discurs que vaig fer al MNAC, en nom de la Junta de Museus, el dia que vam presentar el Pla de Museus al Govern. Crec que s'hi apunten uns quants temes importants sobre els quals cal generar discussió.

[Document adjunt](#)

Janina Berzosa Poch. 24 de gener de 2019

Segons el meu parer tots aquests objectius són de vital importància, tot i que opino que caldria incidir especialment en el compromís social del museu i en el reconeixement i dignificació de les professions.

D'una banda, els museus d'avui no haurien d'evolucionar ni de plantejar-se nous reptes al marge de la societat. Això passa per conèixer el seu públic (les seves necessitats, preocupacions i interessos), i el no-públic, per tal de poder-se plantejar fórmules que permetin apropar-s'hi i amb la intenció de seguir una evolució paral·lela a la que segueix la societat.

D'altra banda, i segons la meva opinió, és indispensable treballar en la dignificació dels professionals dels museus, sense oblidar tot aquell personal que treballa als museus a través d'empreses de subcontractació. I encara, en alguns casos potser més puntuals, caldria incidir en la fluïdesa de comunicació entre el personal contractat directament per l'entitat museística i el personal subcontractat.

Per exemple, els guies i el personal d'atenció al visitant no solen treballar directament pel museu sinó que generalment estan subcontractats per altres empreses, per molt que són la cara visible i que més interactua amb el visitant. Deixant de banda les condicions precàries que suposen (en bona part dels casos), aquestes subcontractacions, seria adient que els museus en qüestió es preocupessin (i si ja ho

fan que ho seguissin fent), per aconseguir una bona comunicació amb aquests treballadors del museu, ja que potser poden aportar idees noves en relació a les necessitats de l'espai i a l'experiència que el visitant viu al museu, entre d'altres qüestions.

Assumpta Bassas. 24 de gener de 2019

Els museus han de replantejar-se seriosament i en projecte a curt/mig i llarg termini donar una perspectiva del coneixement des de les experiències femenines del món. El museu actual no pot existir en la societat del segle XXI sense una revisió a fons de les seves col·leccions, dels seus relats, de les seves funcions, dels seus organigrames, de les relacions dins l'organització i de les seves activitats, sense comptar amb les perspectives feministes d'investigació sobre totes i cada un dels aspectes de la seva estructura, així com de les funcions educatives i públiques que assumeixi i de la seva responsabilitat social i en vers les comunitats de dones, que són unes de les audiències més grans que té actualment també. Les perspectives feministes d'investigació sobre museus i aprenentatges a museus han de ser una de les línies fonamentals de debat en aquest Fòrum, amb tota la riquesa i complexitat que aporten les lectures i pràctiques feministes als museus.

Jordi Nogués. 24 de gener de 2019

Algunes qüestions que em passen pel cap:

- El factor temps: temps congelat (preservació memòria, conservació), temps ralentit, temps de la visita, perdre el temps en el museu, perdre la noció del temps, temps de reflexió.
- Què es pot fer en un museu i què no es pot fer?. Serveis complementaris?
- Per quina raó els adolescents i els joves han de visitar un museu?. I la gent gran?

Susana Navarro Herrero. 21 de gener de 2019

Respecte de les preguntes proposades a debat pel Fòrum, crec que tots cinc objectius són importants, però potser prioritàriament em sembla que s'ha de treballar en incentivar el compromís social del Museu i la participació de la ciutadania, perquè és aquest punt el que fa trontollar la rellevància dels Museus en una societat com l'actual,

que veu els Museus com a llocs amb els que no s'identifiquen, perquè estan allunyats de la seva realitat. Per això:

1. Necessitem renovar i hibridar formats i programació per arribar a una societat que es relaciona en xarxa (on-line/off-line), i que valora l'experiència per sobre dels continguts pedagògics.

La valoració general social dels Museus és bona, però s'ha convertit en una opció d'oci lligada al turisme cultural. Això fa que els Museus programin per un públic general que es relaciona cada cop més amb el turista cultural en detriment de l'usuari local. Les persones que formen el teixit social i cultural del territori on s'emmarca la dimensió social dels Museus necessiten una atenció que els permeti una participació més activa, i això suposa una implicació mes o menys directa en el disseny de la programació.

2. Necessitem crear experiències participatives que incideixin en les programacions dels Museus. Ja no només es tracta de crear demanda que s'apropi als públics, sinó de co-produir la demanda que surt de les comunitats. Això està relacionat ja no només amb la democratització cultural, sinó que apel·la a valors més propers a la democràcia radical i a la justícia social, termes que inclouen la formació i la implicació activa de la ciutadania en la i gestió del seu patrimoni cultural, ja sigui aquesta autòctona o migrada, perquè no oblidem que molt del patrimoni que es conserven als nostres Museus neix de la confluència amb altres cultures en altres moments històrics de conquestes territorials.

3. Necessitem incloure veus múltiples en la difusió del coneixements del museus, que siguin representatives de la diversitat cultural, de gènere, d'orientació sexual i d'interessos de la nostra societat actual. També entra dins d'aquesta visió de democràcia radical i justícia social que la configuració interna de les nostres institucions siguin un reflex de la diversitat cultural, de gènere, d'orientació sexual dins la nostra societat actual i deixar pas també a les noves generacions incloent-les dins de l'organigrama de l'entitat de forma estable i segura.

4. Necessitem crear fórmules que permetin rejuvenir, actualitzar i diversificar les plantilles de treballadors de forma estable i digna, que permetin el relleu generacional i l'aprofitament del potencial creatiu i cultural de la societat. Aquestes noves necessitats comporten reajustar i flexibilitzar els organigrames de les institucions per afavorir el treball transversal: tant interdepartamental intern, com interdisciplinari i en xarxa extern.

5. Necessitem crear espais de relació i de treball al marge de les divisions organitzacionals on es produeixin intercanvis i es decideixin actuacions.

Àlex Rebollo. 11 de gener de 2019

Seguint la pregunta inicial que es planteja sobre els 5 punts, per a mi, el més rellevant i sens dubte és el darrer: Promoure l'actualització, el reconeixement i la dignificació de les professions del sector museístic. I subratllaria amb doble línia "dignificació". Està clar que la resta de punts són importantíssims però no podem tenir un sector amb peus de fang. És a dir, mentre seguim tenint un sector laboral que se sustenta en la precarietat dels seus treballadors, serà complicat assolir la resta de punts. Tenim molts museus amb gran part dels serveis externalitzats (amb tot el que això significa laboralment), amb plantilles de personal sobre qualificat per les tasques que realitzen i que, per tant, no acaben de sentir-se satisfets, valorats o integrats en el projecte del museu.

El següent dels punts que trobo prioritari és: Incentivar el compromís social del museu i la participació de la ciutadania i alhora ho vinculo a una altra reflexió que fa temps que remeno, ens cal redefinir els conceptes i voluntats dels museus comarcals i locals. En el cas dels comarcals acabem tenint vint museus a Catalunya que, si fa o no fa, vénen a explicar el mateix: la prehistòria, la romanització... i amb exposicions permanents, en molts casos, realitzades als anys 90 (amb tota l'obsolescència tecnològica que això comporta). Una oferta poc atractiva que genera dèficit de públic, per tant han de ser sostinguts per les administracions locals i comarcals amb pressupostos ínfims. Alhora això genera que la comunitat que l'acull visqui d'esquena a aquests centres (un cop vista l'expo permanent, per què tornar?), i només els percebin com una despesa.

No vull dir amb això que hagin de desaparèixer però sí que, des del meu punt de vista, seria convenient una redefinició. Em sembla molt necessari gaudir d'un centre cultural de referència, sobretot en les comarques sense grans ciutats, però concebuts com això, un centre cultural en tots els seus vessants, per dir-ho ràpid: una espècie de CCCB (dimensionat).

I, en el cas específic de la museologia, una idea que sempre he pensat és que tinc la sensació que no hem après a fer museus encara. Dediquem el 70% de la superfície a fer unes exposicions estables (que acaben sent permanents) llarguíssimes i que, per tant, consten de mantenir. I, en canvi, reservem – sovint – l'espai menys agraït (petit, amb columnes, al vestíbul...) pel que en diem "sala d'exposicions temporals". La traducció és que el públic estranger s'espanta quan els hi dius a la recepció que han de destinar 2 hores a veure el museu quan en algunes d'aquestes poblacions el turisme s'hi està només 5 o 6 hores (incloent-hi el dinar). I per la seva banda, el públic local un cop ja ha fet el "check" de visitar-lo no té incentius per tornar-hi, establir-hi relació i sentir-se'l seu.

Potser seria millor plantejar una exposició estable sintètica i de més reduïdes

dimensions que permetés als visitants no locals de situar-se ràpidament, i copsar les singularitats sense destinar-hi una gran quantitat de temps. Així, tot l'espai que guanyem el podem dedicar a una bona sala i programació d'exposicions temporals que ens ajudin a donar visibilitat als fons del museu i alhora suposin un incentiu per als locals de tornar assíduament a l'equipament, establir-hi relació i sentir-se'l seu.

Ramon Llinas i Vila. 9 de gener de 2019

El programa d'aquest primer Fòrum dels Museus de Catalunya hauria d'expandir la nostra ment. Hem de pensar en el lideratge i gestió dels museus amb unes perspectives diferents. Les sessions del Fòrum han ser productives i transformadores, i fer-nos apreciar l'entorn, extremadament favorable, quan el canvis socials culturals estan al nostre entorn, ja al carrer. Hem d'aprendre de les lliçons i els error, que es produeixen en aquest moment en el sistema burocràtic cultural, exemple administració USA, i no aplicar-les a les experiències reals a la feina ni als treballadors. Els museus no son empreses amb ànim de lucre, ni han de donar beneficis econòmics. Si no es proveeixen d'uns fons econòmic més importants, no es pot atraure nous treballadors interns. Menys feina laboral externa, per se, donarà seguretat i estabilitat als museus, a la gestió i produccions pròpies, des de el mateix museu i la seva xarxa.

Aquest Fòrum també ens ha d'ajudar a identificar algunes de les limitacions i desafiaments a superar, i això és igual de valuós per a establir metes realistes en les què es pugui treballar.

Neus Moyano Miranda. 9 de gener de 2019

Considero urgents els següents punts:

1. Promoure l'actualització, el reconeixement i la dignificació de les professions del sector museístic, tant a nivell tècnic com a nivell de coneixement de les col·leccions.
2. Implementar mesures per la professionalització de les professions del museu.
3. Implementació de mesures per l'accessibilitat i la participació del públic en el museu, que inclou aspectes com l'accessibilitat, la millora de les instal·lacions museístiques, el debat sobre la gratuïtat o els horaris de gratuïtat dels museus relacionats amb la promoció de l'accés de tots els públics.

Pruden Panadès. 6 de gener de 2019.

Promoure l'accessibilitat al conjunt de museus és l'objectiu que sintetitza principis democratitzadors de les cultures i està estretament lligat a la consideració pública (acadèmica, comunitària, professional) de les activitats, oficis i professions relacionades amb el sector museístic.

Els continguts dels programes (a curt i llarg termini), els comportaments comunicatius (de tota mena), els projectes educatius o de recerca de qualsevol museu, transcriuen organigrames (rígids o flexibles) més o menys cohesionats. El tipus de relacions amb l'entorn immediat testimonien el grau de compromís social que juntament amb la transparència informativa (pressupostos, resultats, objectius) doten de credibilitat un equipament museístic i el seu staff, com també l'efectivitat d'una gestió dialogada amb els públics.

La fragilitat i les mancances cròniques ja no legitimen, avui, les resistències a millores i innovacions que no depenen de pressupostos.

Al meu parer, el Museu de Cerdanyola i el seu vincle amb tots els estudiants d'arts de la localitat exemplifica una de les moltes possibilitats de relació amb l'entorn.

Pere Izquierdo i Tugàs. 17 de desembre de 2018

Hi ha un punt que no apareix al Pla de Museus perquè tindria molt d'impacte econòmic, però que és crucial: cal eixamplar renovar les plantilles dels museus de manera que reflecteixin la diversitat de la societat. Inconscientment, tendim a treballar per a gent que és com nosaltres. Això és natural en totes les persones. Si als equips tècnics dels museus hi treballa majoritàriament gent heterosexual de més de cinquanta anys i de classe mitjana o alta, no ens hem d'estranyar que aquest sigui el gruix del públic atret per les nostres activitats. Un rejuveniment dels quadres tècnics rejuveniria també l'oferta d'activitats, les maneres de fer, i els públics dels museus.

Conxa Rodà. 17 de desembre de 2018

Voldria aportar 4 temes que em semblen cabdals (estan interrelacionats i algun ja ha anat sortint, crec:

1. GIR SOCIAL DELS MUSEUS: els museus, en general, han estat més centrats en els objectes que en els visitants. Cal crear una cultura interna que situï l'usuari en el centre, estendre al conjunt de l'organització que la "centricitat" del públic és realment clau i crítica. Cal començar per l'usuari, pel visitant per retre un millor servei, per seguir sent rellevants. El valor social de les organitzacions

culturals serà directament proporcional a la seva orientació al bé comú. Aquest canvi d'enfocament de l'objecte al subjecte pot molt bé suposar alterar prioritats i objectius, redistribuir tasques, reassignar recursos així com modificar processos de treball.

2. EXPERIÈNCIA D'USUARI: tradicionalment els museus han estat molt enfocats a emetre informació, a transmetre coneixement, més que a pensar en l'experiència. L'objectiu, fruit del gir social, és oferir una òptima experiència a l'usuari a través de tot el nostre ecosistema, digital i analògic. Els nostres usuaris tindran si o si una experiència, depèn de nosaltres que aquesta sigui positiva. Les entitats culturals podem ser agents de canvi i contribuir a una societat més inclusiva si posem el focus en una major orientació a la comunitat. Canviar la perspectiva i focalitzar en l'experiència d'usuari ho canvia tot. Pot molt bé suposar alterar prioritats i objectius, redistribuir tasques, reassignar recursos així com modificar processos de treball. Avui més que mai hi ha necessitat de col•laboració transdepartamental: crear bones experiències serà possible si treballem junts.
3. MILLOR CONEIXEMENT DELS PÚBLICS (i DELS NO-PÚBLICS): per oferir un servei i programes adequats a les necessitats i expectatives dels usuaris, necessitem conèixer-los bé, cal desenvolupar un treball científic d'investigació. Per aconseguir atraure més gent, més diversa i més implicada -engaged- haurem primer investigar bé els públics, els seus interessos, motivacions, comportament, escoltar-lo i utilitzar la imaginació per detectar nínxols d'interès o de necessitats no cobertes.

Estudiar el cicle de vida de l'experiència de l'usuari, entendre el 'Customer Journey', el viatge del client o usuari, és clau per millora la usabilitat.

4. DIMENSIÓ DIGITAL: l'audiència és múltiple, l'oferta ha de ser-ho també. A fi de proporcionar una experiència enriquidora, caldrà diversificar no més els continguts sinó també els canals i plataformes a través dels quals els distribuïm. La tecnologia digital és una aliada per ajudar a connectar museu-continguts-experiències-públics i explorar noves maneres de connectar millor amb els públics és una línia de treball que cal intensificar.

Meritxell Virgili. 17 de desembre de 2018

Sense restar importància als 4 punts anteriors del objectius; el darrer és urgent, em refereixo a "Promoure l'actualització, el reconeixement i la dignificació de les professions del sector museístic", en concret a totes aquelles cents de persones que treballen en condicions pràcticament de voluntariat per empreses subcontractades del sistema de museus de Catalunya i en particular de Barcelona - sobretot afegiria els

museus privats que han hagut de comprar patrimoni de tots, doncs encara estan més desprotegits -. Dependre del Conveni del Lleure és dependre del no reconeixement ni dignificació dels professionals altament qualificats. Al meu entendre és un desastre cultural a llarg termini i una responsabilitat de País. No pot ser que els diners públics no vagin a parar directament als professionals.

Els professionals tenen i tenim dret a fer créixer els museus.

Cal re-pensar el sistema de subcontractació pública de serveis de personal a museus i derogar els contractes que va fer l'ICUB amb les Empreses Privades en èpoques ja caducades.

Cristina Melendez. 4 de desembre de 2018

Incentivar el compromís social del museu i la participació de la ciutadania.

Anna Catà Farré. 4 de desembre de 2018

Si ens centrem en l'àmbit educatiu i volem apostar per la innovació, és necessari trobar espais de formació, debat, reflexió i intercanvi entre els professionals del sector i la comunitat educativa.

Caldria recuperar iniciatives com les jornades o les CoP Patrimoni i Escola, mantenir i reforçar les que ja existeixen i crear nous espais d'intercanvi i treball.

També caldria unir esforços en temes de comunicació per arribar a un públic més ampli, alhora que es centralitza l'oferta en buscadors que incloguin iniciatives educatives provinents de diferents àmbits i institucions.

Damià Amorós i Albareda. 3 de desembre de 2018

D'aquests objectius, quins creus que són més urgents a resoldre?

Tots cinc objectius són prioritaris, el museu, com gran maquinaria i moltes accions al mateix moment, ha de respondre a tots aquests plantejament i també a aquells que encara no saber o coneixem.

Però per només senyalar algun: la centralitat, els seus públics i l'accés universal,

el món digital i també la seva acció a favor del medi ambient i entorn natural.

Quins creus que estan més desenvolupats i quins menys?. Creus que en alguns cal aclarir conceptes?

Els diferents museus de nivells a Catalunya fan que sigui extraordinàriament complex perfilar un sol element poc desenvolupat o molt desenvolupat. Fins al moment sembla que les preocupacions giren al voltant de tot allò que no centra el museu: les seves col·leccions.

Crec prioritari i urgent una política d'adquisicions nacionals, amb una dotació econòmica per registre, investigació i adquisició de béns.

A partir de la col·lecció podem treballar la resta: acció social, públic, món digital, medi ambient...

Coneixes programes actuació o projectes que són bons exemples per avançar en aquests objectius?

Els projectes de xarxes per als museus són efectius, però falta que les administracions locals creguin en aquestes xarxes.

A més podem treballar amb xarxa amb altres museus, no només per temàtica o proximitat geogràfica.

També és important la forma en que s'han de fixar els objectius. No pot ser una responsabilitat política. Els mateixos professionals dels museus ens hem de formar per poder prendre aquestes decisions.

Com ja he apuntat en algunes de les altres intervencions:

- Els museus han d'expandir les seves sales al món digital.
- Els professionals dels museus han d'assumir unes noves competències i reciclar-se, formar-se continuar amb l'acció formativa. Potser amb una escola de museòlegs de Catalunya...
- La conversió ecològica dins dels nostres museus: sistemes d'il·luminació i climatització, productes de neteja, restauració i conservació...

-L'acció d'adquisicions. El nostre MNAC disposa d'obres de la majoria de creadors a nivell nacional, estatal i europeu. A tall d'exemple, però, no disposa de cap obra de Murillo o Josep Nogué Massó...

- Projecció de la funció social dels museus...

Mateu Lucas Feliu. 22 de novembre de 2018

La faceta que més m'interessa dels museus és la part didàctica, la de divulgació i creació de continguts que acostin les col·leccions i els discursos al públic. En aquest àmbit, crec que un dels elements que els museus haurien de potenciar més és la didàctica del propi museu, com a institució. És a dir, que a part d'oferir activitats relacionades amb les exposicions- permanents i temporals- també creem activitats on puguem explicar què suposa gestionar un museu, en tots els seus sentits: conservació de les col·leccions, preparació i direcció d'exposicions,... Podríem acostar els museus al públic i a les noves generacions.

Un exemple que s'acosta a aquesta idea el vaig trobar al Parc Arqueològic de les Mines de Gavà, on a part de mostrar el jaciment i parlar sobre el neolític, també ens parla sobre arqueologia, sobre com els arqueòlegs investiguen el passat.

Ramon Llinas i Vila | 21 de novembre de 2018

[Document adjunt](#)

Noemí Riudor i Garcia | 21 de novembre de 2018

Darrerament els museus han esmerçat molt de temps en reformular-se per estar al dia en una època on és molt fàcil quedar enrere.

Malauradament s'ha perdut la necessitat de fer una qüestió de base per poder després generar continguts de qualitat.

I la qüestió és la RECERCA.

Podem fer que els museus siguin agents impulsors de recerca de qualitat?

Melisa López | 20 de novembre de 2018

D'aquests objectius, quins creus que són més urgents a resoldre?

Considero que "Promoure l'actualització, el reconeixement i la dignificació de les professions del sector museístic" és important i prioritari. Primer de tot, la creació de llocs de treballs en l'àmbit de la gestió cultural i els museus. I segon, la valoració de les persones que treballem als museus: la majoria estem sobre qualificades per a les funcions que realitzem i no es valora ni es dona la oportunitat d'aplicar els coneixements que tenim. Acabar amb les empreses subcontractades que estan desconnectades totalment amb el personal intern dels museus.

Quins creus que estan més desenvolupats i quins menys?.

Creus que en alguns cal aclarir conceptes? Com a més desenvolupat trobo que és "Reforçar la centralitat i la innovació de l'acció educativa". Gairebé a tots els museus hi ha programes educatius per a escoles i casals d'estiu. Com a menys, "Impulsar el coneixement i el desenvolupament dels públics dels museus." És trist que un dels museus més visitats a Barcelona sigui el museu del Barça, quan hi ha molts museus més interessants a la ciutat, i no és més que el reflex dels interessos dels turistes. S'hauria de promoure un turisme de cultura.

Coneixes programes d'actuació o projectes que són bons exemples per avançar en aquests objectius?

Una bona eina és tenir referents potents, com museus d'altres ciutats. Un exemple seria:

- més transparència a les ofertes laborals (ex: <https://www.nms.ac.uk/about-us/jobs-and-volunteering/job-vacancies/>);

- una visió més internacionalitzada (ex: <https://www.nms.ac.uk/explore-our-collections/films/tour-the-national-museum-of-scotland-on-google-streetview/>);

- més divulgació per a públics diferents (ex: <https://www.metmuseum.org/blogs/>);

- més interacció amb el pensament actual i propostes contemporànies (ex:

<https://culture.solerni.com/mooc/view.php?courseid=197>

<https://www.centrepompidou.fr/es/lib/Pensamiento-y-debate>

<https://www.museodelprado.es/museo/beca/becas-2018-fundacion-gondra-barandiaran-museo-del/0e9aa0e8-3710-f5cb-8741-63ff19f29071>).

Ana Requejo Alonso. 19 de novembre de 2018

Sens dubte, tots els temes tenen una gran transcendència per al futur museístic de Catalunya i per a la millora dels equipaments i els serveis que en donen. Des del meu punt de vista, una prioritat seria reforçar la centralitat dels museus, però no només en l'àmbit educatiu sinó en un sentit territorial més ampli. Els museus són equipaments escampats per tot el territori que haurien de tenir una connexió molt més fort amb l'entorn en el que s'ubiquen. Haurien de ser focus de connexió molt més clars amb l'espai que ocupen. Haurien de ser, també, eines per entendre els seus continguts (en les temàtiques que treballi cadascú) però també el principal recurs per entendre el lloc que ocupen i el territori que els envolta. En aquest sentit, la relació amb el compromís social i la participació ciutadana és clau i difícilment es pot separar. Apropar els museus als ciutadans i fomentar la participació són accions per "dessacralitzar" aquests espais que, encara avui, tenen un aura de saber establert. S'han fet, i s'estan fent, moltes accions on la participació i la presentació dels museus com espais de col·laboració, participació i opinió són cada cop més amples. Penso que aquest ha de ser un bon camí per poder estendre aquesta visió a tots els museus de Catalunya, independentment de la seva mida.

Damià Martínez | 18 de novembre de 2018

Per descomptat els 5 objectius em semblen absolutament prioritaris per tal que els museus assoleixin major rellevància i centralitat: això només pot ser possible potenciant i millorant el seu rol social, en totes les seves vessants.

Ara bé, penso (i això va en la línia de prioritzar el 5è objectiu, però ampliant-lo molt en la seva definició i abast) que hauríem de reflexionar sobre els equips de professionals que treballem als i pels museus i que són els que hauran de dur a terme amb la seva dedicació i esforç tots aquests objectius. I quan parlo dels professionals no parlo només dels que ja hi som, naturalment, sinó també i molt especialment dels i les joves absents, de les (dues?) generacions que pràcticament hem perdut els darrers anys. Persones amb alta qualificació acadèmica però que no han tingut oportunitat d'accedir al mercat laboral del món dels museus i que, per tant, no l'han pogut rejuvenir de forma substancial.

Demano que no perdem de vista que si bé és cert que som un col·lectiu professional expert, també és cert que som un col·lectiu especialment envellit. La crisi ha fet molt de mal en relació a la renovació i ampliació dels equips. S'ha contractat poquíssim i pràcticament no s'han creat noves places (i encara menys amb perfils professionals diferents dels "tradicionals").

La política (segurament no quedava altra opció) ha estat de subsistència. Però aquest envelliment al qual em refereixo no és només un tema d'edat, sinó també un tema d'estructures modernes, de models, i de creació i consolidació de nous perfils professionals. En aquest sentit, cal no perdre de vista que alguns dels objectius que es recullen al Pla de Museus (ep, qui de nosaltres seguirà en actiu o quina vida professional encara tindrem per davant al 2030?) requereixen joventut, noves habilitats, capacitats professionals iguals però diferents, visions fresques, capacitat de compromís a molt llarg termini i sobretot maneres noves de treballar i d'organitzar-se. Amb bons equips i moderns (suficients, ben definits, ben organitzats, ben dirigits...) es poden afrontar tots els reptes, però partim d'una situació ben difícil a la qual se sumen encara limitacions derivades d'anys de crisi: mancances diverses, càrregues de feina excessives, models de governança obsolets en alguns casos, un cert esgotament que destil·la pessimisme...

Penso que el Pla de Museus requereix un impuls energètic addicional per a tots i cadascun dels seus objectius que, justament, hauria de venir donat per aquesta via. Si hem de treballar pels museus del futur ells són més futur que no nosaltres i han de poder participar de manera activa, des de les pròpies estructures. Lògicament això no s'improvisa, però penso que farem bé de tenir-ho molt en compte: sumar al capital tècnic i humà que ja tenim, la força i la inspiració suplementàries que el jovent ens pot proporcionar.

Lluís-Xavier Flores Abat. 17 de novembre de 2018

Trobe molt escassa la participació de la ciutadania en el plantejament, concepció i elaboració de noves exposicions. Recentment he visitat, fet pràctiques i conegut en primera persona a manera de treballar en els museus de Quebec i Canadà, i he quedat meravellat per com allí es col·labora i interactua amb els pobles autòctons i les comunitats novingudes. El cas del Museu de les Civilitzacions del Quebec és modèlic, en la nostra opinió.

Jordi Sans Casanovas. 15 de novembre de 2018

Els temes plantejats en el Pla de Museus són molt rellevants però tots de segon ordre, és a dir, donen per fet què és un museu i se centren en com adaptar-lo a les tendències actuals (inclusius, participatius, accessibles, etc.) per a assegurar-ne la seva supervivència. Es deixa de banda, per tant, el tema clau: per què volem un museu actualment? És a dir, quin projecte polític hi ha al darrera de cada institució museística i/o expositiva? Transformar? Emancipar? Consolidar? Conservar i conservar-se?

Diana Argelich | 15 de novembre de 2018

M'interessa molt aquest fòrum perquè, arran de la meua feina com a lingüista i gestora cultural, he començat una recerca sobre la comunicació escrita en museus i patrimoni cultural des del punt de vista sociolingüístic. Així, penso que l'aspecte de la redacció dels continguts (exposicions temporals i permanents però també de difusió i comunicació) és cabdal per adreçar-nos als diversos públics. Aquest aspecte té relació també amb l'accessibilitat cognitiva dels visitants, segons el seu nivell d'edat, cultural, etc.

Josep M Nosas | 15 de novembre de 2018

Estaran implicats en la vida pública i cultural, treballaran amb xarxa amb altres equipaments culturals, amb la comunitat educativa, amb el turisme i les indústries creatives. Seran museus participatius. Es veuran enriquits com a institucions culturals per les aportacions que els ciutadans i la comunitat els fan.

Crec que un tema important és que la ciutadania senti els museus com a propis, i què en vegin la utilitat, més enllà de la tasca de conservació i d'investigació. Caldria incorporar la "necessitat de la existència dels museus" a la ciutadania. Quin paper i quines relacions i vincles han de tenir museus-ciutadania per a que siguin útils en en dues direccions?

Núria Roura | 15 de novembre de 2018

La veritat és que tots els temes són interessants d'enfocar. Si n'hagués de triar dos, estaria entre accessibles i inclusius, que per mí van en un mateix pack. I implicats en la

vida pública i cultural, sobretot aprofundint en el treball en xarxa que crea molt bones sinergies. I finalment, un tema important d'abordar és la promoció dels seus professionals, tal i com sembla que està començant a fer ara l'AMC, i que crec que el Pla de Museus de Catalunya ha d'abordar.

Sonia Gainza Bernal | 15 de novembre de 2018

La importància dels serveis educatius als museus, i per tant, la necessitat de invertir molt més en estructura, pressupost i personal fixe.

Olga Rabasa | 15 de novembre de 2018

La valoració social dels museus. Crec que la gent no dóna prou valor als museus. No valora el fet de tenir un museu on s'hi conserven peces que expliquen la nostra història, o obres d'art que, a banda de bellesa plàstica, també amaguen part de la història de la humanitat i ajuden a tenir-ne memòria. Anar al museu ha de deixar de ser una activitat elitista o només apta per a intel·lectuals, per ser tant normal com anar al cinema (una cosa que tots puguem fer almenys un o dos cops l'any).

Antoni Laporte | 14 de novembre de 2018

Inclusió, participació, compromís social, desenvolupament de públics... són alguns dels conceptes mantra que es proposen per als museus del s XXI i que el Pla de Museus 2013 recull i vol fer seu.

A Catalunya, els directors-es i tot el personal dels museus ha passat (i molts encara no han sortit) una profunda crisi de recursos.

Les plantilles, els equips, tenen una mitjana d'edat elevada i hi ha hagut poca renovació generacional.

Les persones que lideren i treballen en els museus a Catalunya no tenen ni han rebut formació en les capacitats i habilitats que cal disposar per treballar amb nous públics, especialment públics joves o bé immigrants i població amb nivells baixos de renda i poc alfabetitzats. Per a aquestes tasques calen nous perfils, una implicació convençuda dels lideratges dels museus i compartir les tasques amb professionals procedents d'altres camps professionals.

Adjunto un resum del llibre Samis, Peter, and Mimi Michaelson. *Creating the Visitor-Centered Museum*. New York: Routledge, 2017, en el que a l'última pàgina diu: "According to the authors, institutions that undergo successful visitor-centric transformations generally have dynamic leaders and fall into one of three categories: those who hire Experience Designers, those with visitor-centered curators, and those who establish cross-disciplinary teams. " Per la meua modesta experiència els museus de Catalunya no disposen del bagatge per assumir el canvi organitzacional que es proposa per als museus del s XXI, museus centrats en els visitants.

Com a recepta proposaria portar a ponents estrangers que ens ajudin i il·luminin i programes de formació, per exemple en la línia del programa CONNECT que està desenvolupant la Universitat de Deusto.